

# Eisencahiers ingediend

Drie eisencahiers overhandigden de onderwijsvakbonden op donderdag 11 januari jl. aan onderwijsminister Pascal Smet. Het eerste cahier slaat op het hoger onderwijs. Voor de basiseducatie is er ook een afzonderlijk eisencahier. Een derde lijvig cahier behelst het leerplichtonderwijs. De onderwijsvakbonden maakten van de gelegenheid gebruik om in hun persmededeling duidelijk te maken dat de leerkrachten recht hebben op een degelijke bescherming. Een verplichte verzekering rechtsbijstand en burgerlijke aansprakelijkheid horen daarbij.

## Algemene kwaliteitseisen voor 2010-2011

De ingediende eisencahiers overspannen 2010 en 2011. Het wordt dus deze keer geen vijfjarige cao. Het cahier voor het leerplichtonderwijs geeft een vrij algemene opsomming van kwaliteitseisen. Omwille van de benarde budgettaire situatie worden geen algemene, gemeenschappelijke looneisen gesteld. Wel kondigen we nu al aan dat in het volgend eisencahier de verhoging van de eindejaarstoelage aan bod zal komen.

## Concrete eisen blijven

De onderwijsvakbonden hebben maandenlang aan dit gezamenlijk eisencahier gewerkt. Elke bond voerde het overleg op basis van de eigen concrete eisen. Het COV hanteert daarbij de eisen (en de daarbij horende technische fiches) die door de COV-Raad werden goedgekeurd.

Het COV-eisencahier kan dus al heel wat verduidelijken. Zo blijft ons engagement om samen met het VVKBaO te ijveren voor een volwaardige omkadering van de directeurs, onverminderd overeind. Dat geldt ook voor onze concrete eisen met betrekking tot de eindloopbaan. Hierna drukken we alvast deel 1 af van het **eisencahier voor het leerplichtonderwijs**. Op de COV-website kunnen de technische fiches worden geraadpleegd. In het volgend nummer publiceren we het tweede deel. Op onze website kan dat nu al geconsulteerd worden.

## Investeren in onderwijs blijft nodig

Vandaag is er geen zekerheid over het tijdstip waarop de budgettaire situatie van Vlaanderen zal verbeteren. Toch willen we alle politiek verantwoordelijken nu al waarschuwen: het onderwijs heeft nood



aan nieuwe middelen. De verwachtingen die de maatschappij en de politici hebben ten aanzien van het onderwijs, zijn groot. Om kwaliteitsonderwijs voor alle kinderen te kunnen garanderen, zijn voldoende middelen nodig. Dat vergt investeringen. De Vlaamse regering weet wat wij van haar verwachten.

## Kijken naar 10 juli 2010?

Het duurt nog wel even vooraleer aan de echte onderhandelingen kan worden begonnen. Maar eens ze goed op gang getrokken zijn, moet het mogelijk zijn om voor de zomervakantie een cao af te sluiten. De onderhandelingen over cao 8 werden afgerond op zaterdag 10 juli 2006. Vier maanden moeten ook nu kunnen volstaan.

**Romain Maes,**  
algemeen secretaris

## Eisencahier voor een negende Vlaamse onderwijs-cao (2010-2011)

11 februari 2010 (Deel 1)

### Voorafgaande reflecties

Omdat de onderwijsvakbonden oog hebben voor de moeilijke economische situatie waarin Vlaanderen zich op dit ogenblik bevindt, hebben zij een beperkt eisencahier opgesteld waarin zij meer oog hebben voor kwalitatieve eisen dan voor eisen waarvoor op dit ogenblik de nodige middelen zeker ontbreken. Dat betekent echter niet dat zulke eisen er niet zouden kunnen zijn.

### De eindejaarstoelage

In dit eisencahier vragen de onderwijsvakbonden geen verhoging van de eindejaarstoelage, niettegenstaande de personeelsleden van het onderwijs nog steeds een eindejaarstoelage ontvangen die lager is dan degene die de ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap ontvangen. De onderwijsvakbonden wijzen de Vlaamse regering er nu al op dat zij in hun volgend eisencahier wel die eis zullen opnemen.

### Investeren in onderwijs

Vlaanderen moet **meer investeren** in zijn onderwijs. Vlaanderen is binnen Europa vermaard om zijn kwaliteitsvol onderwijs. Als Vlaanderen die vermaardheid wil behouden, dan zijn meer middelen nodig. Meer middelen voor meer gelijke kansen, voor betere infrastructuur, voor scholenbouw, voor aangepaste didactische leermiddelen, voor zorg in alle onderwijsniveaus...

De onderwijsvakbonden stellen dat Vlaanderen minstens **7 % van het Bruto Regionaal Product** aan onderwijs moet besteden, met dien verstande dat dit bedrag niet onderhevig kan zijn aan negatieve schommelingen van de economische conjunctuur. Alleen op die manier kan het onderwijs in Vlaanderen zijn doelstellingen bereiken, met name de kansen van alle lerenden waarborgen, de bestending en/of versterking van de sociale ongelijkheid vermijden en de sociale cohesie bevorderen. Een grotere investering in onderwijs is ook nodig als Vlaanderen van het levenslang en levensbreed leren een topprioriteit wenst te maken.

Aangezien economie en maatschappij alle baat hebben bij een hoogst kwaliteitsvol onderwijs, moet ook de **bedrijfswereld** een verantwoordelijkheid dragen voor dat onderwijs. Een structurele samenwerking met het bedrijfsleven mag er echter nooit toe leiden dat het onderwijs afhankelijk zou worden van het bedrijfsleven of dat het bedrijfsleven medezeggenschap zou verwerven in de organisatie van het onderwijs. Onderwijscurricula mogen ook nooit eenzijdig afgestemd worden op één bedrijf of één specifieke, door een bedrijf gevraagde competentie. Jobtraining moet in de bedrijven zelf gebeuren.

In dat kader moet ook een debat met de sociale partners gevoerd worden over alle aspecten en in het bijzonder de leefbaarheid van scholen, vestigingsplaatsen en de organisatie van de **scholengemeenschappen en scholen** die niet zijn opgenomen in een scholengemeenschap.

## Volwaardige omkadering

Een **volwaardige basisomkadering** is de eerste stap naar een verlaging van de werkdruk en de versterking van het beleidsvoerend vermogen van de scholen, de centra en de scholengemeenschappen. Sinds het begin van de jaren negentig wordt slechts een deel van de wettelijk voorziene personeelsomkadering ook werkelijk ingericht en gefinancierd. Wat toen ingegeven werd door besparingen, kan, nu de taken van het onderwijs steeds uitgebreider worden, niet langer verantwoord worden. Daarenboven moeten middelen voorzien worden voor de taken die in de afgelopen twintig jaar zijn bijgekomen. Het opleggen van bijkomende taken en opdrachten moet overigens altijd gepaard gaan met het investeren van nieuwe middelen. In die context moeten de middelen voor het organiseren van contacturen ook volledig naar contacturen gaan en niet afgewend worden naar andere behoeften.

Een volwaardige basisomkadering zorgt er ook voor dat leerkrachten zich volledig kunnen wijden aan hun **kerntaak**. Een directeur die goed omringd is, kan bovendien tijd maken voor de begeleiding en motivering van zijn leerkrachtenteam en op die manier werk maken van integraal leiderschap. Het beleidsvoerend vermogen van de scholen zal erdoor versterkt worden. Daarom moet de overheid de nodige extra middelen vrijmaken opdat iedere school en ieder centrum zou kunnen beschikken over voldoende administratief en ondersteunend personeel.

In dat verband kan men er niet omheen dat onderwijsinstellingen in toenemende mate geconfronteerd worden met allerlei **opvoedingsproblemen**. Spijbelen, gebrek aan inzet, wangedrag, agressiviteit... zijn hardnekkige fenomenen die een constante aandacht van alle onderwijsactoren vragen. De onderwijsvakbonden zijn van oordeel dat de overheid een sociaal geïnspireerd stimuleringsbeleid moet opzetten, waarbij ouders en lerenden begeleid worden in hun engagement met betrekking tot de energie en de middelen die zij investeren in het onderwijs en met betrekking tot een goede studiekeuze en -oriëntering.

De onderwijsvakbonden blijven de **enveloppenfinanciering** in het onderwijs afwijzen. Door zulke financiering schuift de overheid haar verantwoordelijkheid immers door naar de onderwijsinstellingen. Gesloten of te kleine enveloppen zullen de scholen en centra er ook toe aanzetten om zelf financiële middelen te genereren of te besparen op bijvoorbeeld de personeelsomkadering. Op die manier schuiven de scholen hun verantwoordelijkheid niet alleen door naar het onderwijspersoneel, maar dreigen ze bovendien steeds meer afhankelijk te worden van externe financiering of sponsoring. Enveloppenfinanciering dreigt de draagkracht van school en personeel te boven te gaan en kan resulteren in ongezonde concurrentie, liberalisering en commercialisering.

Steeds meer mensen met diverse opleidingen zouden in het onderwijs aan de slag kunnen voor bijvoorbeeld het **onderhoud van gebouwen en materiaal**. Het invullen van die jobs kan belangrijk zijn in het kader van de werkgelegenheid, ook voor risicogroepen, maar zou bovendien de werkdruk van de nu reeds overbelaste personeelsleden verminderen.

In een discussie over basisomkadering mogen de **internaten** niet over het hoofd gezien worden. De Vlaamse regering moet de oude regelgeving met inbegrip van de verouderde normen die nu van toepassing zijn, vervangen door een nieuwe, aangepaste en realistische regelgeving. In die nieuwe regelgeving moet ook voldoende aandacht gaan naar het zorgaspect en naar de taakbelasting van de personeelsleden. In ieder geval moeten internaten in gelijke omstandigheden kunnen beschikken over gelijke middelen.



## De loopbaan van het personeel

De onderwijsvakbonden vragen aan de minister van Onderwijs dat hij, samen met de sociale partners, op korte termijn het debat opstart over de loopbaan van het personeel.

Zonder goed opgeleid en gemotiveerd onderwijspersoneel is er geen kwaliteitsvol onderwijs mogelijk. Daarom is het essentieel dat de overheid de kwaliteit van de **lerarenopleiding** op alle niveaus bewaakt en verzekert. 26,5 % van de jonge leerkrachten verlaat het onderwijs binnen de vijf jaar na de indiensttreding. Om het leerkrachtentekort aan te pakken, zijn er maatregelen op korte termijn nodig die de opleiding en de loopbaan zelf aantrekkelijker maken.

In het onderwijs spreekt men traditioneel van een vlakke loopbaan. Toch zijn er kansen genoeg om een loopbaan te creëren die inspelt op de ervaring, competenties, leeftijd en gezinssituatie van de personeelsleden. De onderwijsvakbonden pleiten voor een **gefaseerde loopbaanontwikkeling** met ingroeibanen voor beginners, doorgroeibanen op basis van individuele deskundigheid en uitgroebanen op het einde van de loopbaan, met een goede en definitieve uitstapregeling.

De overheid moet de mogelijkheid en de ruimte creëren om die loopbaanontwikkeling ook werkelijk te realiseren. Personeelsleden moeten zich adequaat en binnen hun lesopdracht kunnen **bijscholen**. Hun professionaliteit dient erkend en ondersteund te worden.

Het **loonbeleid** moet in functie staan van het aantrekken en behouden van vakbekwaam en gemotiveerd personeel. De vakbonden verwerpen een prestatievergoeding, dat wil zeggen een vergoeding naargelang van de mate waarin men presteert, maar staan positief tegenover een financiële vergoeding voor bijkomende diploma's.

Een **degelijk personeelsstatuut** geeft leerkrachten zekerheid en bepaalt mee de aantrekkelijkheid van het beroep. Daarom mag ook niet geraakt worden aan de vastheid van betrekking en moet de combinatie privéleven-arbeid een belangrijke troef blijven om te blijven kiezen voor een onderwijsloopbaan.

Wat de **zij-instromers** betreft, zijn de onderwijsvakbonden van mening dat in eerste instantie het toepassingsveld van het besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 1997 betreffende de nuttige ervaring, dient verruimd te worden. In een volgende fase kan dan nagegaan worden of zich geen andere wijzigingen opdringen.

## Coherente en performante onderwijsregelgeving

Het moet een basistaak van de overheid zijn om de wetgeving zo te maken dat ze helder en sluitend is. Rechtszekerheid mag voor de rechtzoekende geen loos begrip zijn. Daarom moet de Vlaamse regering haar onderwijsbeleid aanpassen. De hoeveelheid aan decreten én daaropvolgende hersteldecreten

toont niet alleen aan dat de Vlaamse regering veel te snel wil gaan in haar besluitvorming, maar nog meer dat ze dat zeer onzorgvuldig doet. Dat brengt de rechtszekerheid van de scholen en centra én van de personeelsleden die daar werken, in het gedrang. Vooraleer de Vlaamse regering nieuwe regelgeving uitschrijft, moet de bestaande op een coherente en performante manier worden samengebracht en moeten anomalieën worden weggewerkt. Ook het Vlaams onderwijs heeft nood aan 'goed bestuur'. Zulk bestuur moet in de eerste plaats leiden naar onderwijsregelgeving die beknopter, eenvoudiger en transparanter geformuleerd wordt. Snelheid van regelgeving mag niet primeren op de kwaliteit ervan.